

Hadden we vorige keer nog iemand op de koffie die, in Mill geboren, toch een Cuijkenaar geworden is, deze keer schuift een man aan die, vanaf zijn geboorte in de Smidstraat, nooit in een andere plaats dan Cuijk vertoefd heeft, behalve als hij op vakantie was. Dat is (waarschijnlijk) pas een échte “made in Cuijk” !

Onze gast is vooral ook zo welkom omdat hij stamt uit een familie die in de loop van de jaren talloze vrijwilligers heeft opgeleverd in allerlei baantjes in Cuijk. Hij en veel van z'n talrijke broers en zussen zijn nog steeds actief op allerlei fronten binnen de Cuijkse gemeenschap.

We hebben het dan over de parochiaan **Wiel Jochems**, nu 78 jaar oud. Zijn vader en moeder waren rasechte Groesbekers. Toen die nog jong waren werkten ze als “knecht” en “meid” bij een grote Duitse boer Reijmer, in Graftwegen, net over de grens . Ze werden verliefd en trouwden. In Duitsland is dan ook de oudste zoon geboren. Toen de Duitse economie eind twintiger jaren van de vorige eeuw helemaal plat viel, trok het echtpaar naar Nederland en vader Jochems, ging werken bij de steenfabriek op de Vilt in Beugen. Ze woonden aanvankelijk boven een café en daar in Beugen is de tweede zoon geboren. Het werk op de steenfabriek was zwaar. Toen zich dan ook de kans voordeed om bij de firma Jan van de Velden, de hout- en stelenfabriek in Cuijk te gaan werken , was de beslissing niet moeilijk. Het echtpaar Jochems, ging wonen in de Smidstraat in een zeer sober huisje, vlak bij het werk, en daar werd zoon Wiel, onze koffiegast in 1928 geboren. Even een tussen doortje: *‘Van de Velden adverteerde in de Echo, de voorganger van het Cuyks Weekblad, een keer als volgt. “Van de Velden, ‘Stelen’; grote stelen en kleine stelen, grote stelen het meest”*. Dat was een doordenkertje voor de grote heren.

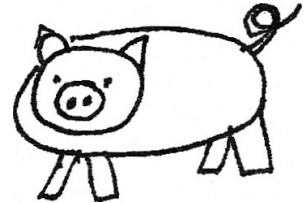
Onder invloed van mijnheer pastoor - volgens Wiel - groeide het gezin Jochems als kool. Het huisje aan de Smidstraat stond naast het gebouw waar vroeger de vliegtuigfabriek van van der Eijken was , daarna de Boerenbond, en waar nu Albert Heijn is gevestigd en het werd toch wel erg klein. Alleen begane grond, dus zonder verdieping, met de plee in de tuin. Er sliepen 4 jongens bij elkaar in de beddenkast , een soort alkoof of bedstee, waarvan 's avonds de deuren werden dichtgemaakt. Als konijnen in een hok. Groot was de vreugde dan ook toen er een nieuw huis

beschikbaar werd gesteld in de van de Mortelstraat. Het was een enorme verbetering, maar toen ze er met 13 kinderen in moesten wonen was het toch weer ‘knijpen’. Het gezin bestond namelijk aan het einde van de rit uit 9 jongens en 4 meisjes.

Vader en moeder sliepen in de voorkamer, daarachter de woonkamer en een aangebouwde keuken en boven twee slaapkamers. De jongens sliepen met 8 man in twee bedden op één kamer, 4 in één bed met de voeten tegen elkaar. En de meisjes op de andere kamer. Op de overloop werd een klein kamertje bijgebouwd.

Wiel vertelt hoe ze met z'n allen steeds veel plezier hadden en de talloze vriendjes waren ook altijd nog welkom. Alles kon!

Ze hadden ook altijd één of twee varkens voor de slacht en ook een gecasteerde bok die in de oorlog het loodje moest leggen om opgepeuzeld te worden.

De kinderen gingen naar de zusters op de kleuterschool, daarna bleven de meisjes daar bij het klooster, waar nu het winkelcentrum is, op de lagere school en de jongens gingen naar de Aloysiuschool aan de Kaneelstraat.

Wiel kreeg onderwijs van o.a. frater Theodorus, frater Salvius, frater Benjamin, een goeie voetballer, en meester Hijl uit Nijmegen.

Hij herinnert zich nog dat alle straten in Cuijk een soort lemen wegen waren, verhard met sintels uit de ovens van de Lacto en Sint Maarten , de melkfabrieken aan de Grotestraat en hij weet ook nog dat de Stationsstraat en het plein voor het station als eerste met klinkers werden bestraat.

Tegenover hun huis was een zandvlakte waar ze konden voetballen en daar werd zeer druk gebruik van gemaakt. Menig later talent bij JVC heeft daar het dribbelen met de bal en het zuiver schieten geleerd. De jongens van de Wildt, Gerrit van Schipstal, de mannen van 's Gravenmade en vele anderen. Tegen de schutting rond het terrein van van de Velden leerde je zuiver schieten. Als je miste moest je alsjeblieft zeggen om de bal weer terug te krijgen van de medewerkers van de fabriek.

Tussen de steenhouwerij van Smits aan de Stationsstraat en de Veldweg lag een ruim stuk grond, waar eerst een soort ‘wielerbaan’ van zand was gevestigd. Toen de baan niet meer gebruikt werd mocht vader Jochems op die grond een moestuin aanleggen. Wiel was de “meesterknecht” in die tuin. Alle aardappelen, groenten en fruit voor het gezin kwamen van dat stuk grond. Om hem te belonen kreeg Wiel, toen hij op 12-jarige leeftijd de

Plechtige Communie deed, van z'n vader een paar voetbalschoenen cadeau. Die waren voor Fl 2,75 gekocht bij Toontje Ebben, de 'schoester' aan de Veldweg. Ze gingen toen al trainer bij JVC op het veld van 'den Elst' achter café de Bond. Gerritje Vrolijk, een echte linkspoot, kreeg dan de linker Schoen en Wiel deed het met de rechterschoen. Eerst moesten ze dan op woensdagmiddag een bal ophalen bij mijnheer Roosenboom, de directeur van drukkerij van Lindert in de Maasstraat, tevens voorzitter van JVC.

Voetballen, voetballen en nog eens voetballen, dat was alles, wat ze in hun vrije tijd deden. "Op een slof en een oude voetbalschoen".

Wiel stond dan ook met 16 jaar al in het 'urste' van de Cuijkse voetbalclub. Hij denkt dat hij daar later uit gehaald is vanwege 'vriendjespolitiek', onder leiding van 'Boer' Marinus Radt, de onbetwiste leider. Die vriendjes zijn inmiddels allemaal gestorven en dus durft hij die suggestie wel te doen. Prachtige verhalen kan hij vertellen. Als ze ver weg moesten spelen gingen ze met de vrachtwagen van 'Tumel' Hijl. Er waren banken op de vloer vastgemaakt. De rivaliteit met de Zwaluw in Oeffelt was groot. Op de terugweg van de wedstrijden kon het gebeuren dat ze in Oeffelt met stenen bekogeld werden.

Wiel was ook nog bij de Kajotters, de Katholieke Arbeiders Jongeren en bij de "Jonge Wacht", een soort Verkennerij of Scouting. Bij de Kajotters schopte hij het tot secretaris terwijl broer Jacob voorzitter was, en bij de Groene Wacht werd hij Agro, Assistent groepsleider. Het lijkt wel of hij wel burgemeester had kunnen worden. De Kajotters bouwden in die tijd eigenhandig een soort jeugdhonk naast Thomassen de bakker, later fietsenmaker, in de Korte Molenstraat. Wat een verschil met deze tijd, waarin alles aan de jeugd op een presenteerblaadje aangeleverd wordt ! Op de vraag of hij ook in militaire dienst is geweest, bleek dat hij was afgekeurd. Hij heeft namelijk maar één oog. Vlak na de Duitse inval in mei '40 lag de overtollige Nederlandse munitie in de Chemische fabriek aan de Veldweg, door de Cuijkenaren 'de Sjeem' genoemd. Ook trotyl om bommen mee te laten omvallen. Toen ze met een paar vriendjes zo'n 'gejat' trotylblok in een vuurtje gooiden, ontplofte dat ding natuurlijk. Wiel stond er bij, keek er naar en verloor daarbij z'n linkeroog. Hij draagt zijn hele latere leven al een kunst oog. Vroeger kleurden die absoluut niet bij het andere oog en dat zag natuurlijk niet uit. Maar nu gaat Wiel al weer 40 jaar naar een speciaal adres in Den Haag en die maken perfecte kunstogen op

exact dezelfde kleur als het goede oog. Op het voetbalveld heeft hij ooit na een ‘elleboogje’ z’n oog wel eens verloren, tot ontsteltenis van de scheidsrechter. Wedstrijd gestaakt en allemaal zoeken. Gevonden, aan de broek afgeveegd, er weer ingestopt en verder voetballen. Die jongens waren vroeger niet zo flauw.

Na de lagere school ging Wiel werken bij het bedrijf waar zijn vader werkte, van de Velden.

Na een jaar had hij het daar wel gezien. Zijn vader was al naar Werten, de meubelfabriek aan de Parallelweg, en Wiel volgde.

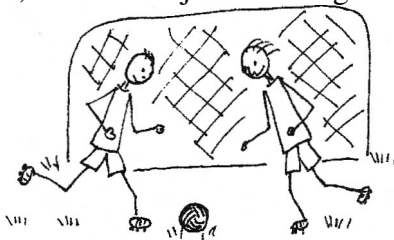
Toen kwam de firma ‘Halberg’ naar Cuijk en die bouwde typemachines. Nog maar enkele stuks per dag, maar al snel werd het bedrijf ‘de Royal’, een totaal andere organisatie. Toen ging het daar heel wat harder. Wiel werd er één van de mannen van het eerste uur. Hij bleef er 12 jaar en zat o.a. in de Ondernemingsraad.

De industrialisatie van Cuijk zette door en er kwam schaarste aan medewerkers. Ondanks een ‘zachte’ afspraak van de directeuren om niet bij elkaar de werknemers weg te kapen, gebeurde dat toch.

Toen Wiel naar het gloednieuwe bedrijf Chicopee wilde verhuizen, bood Royal een dubbeltje per uur meer. Wiel zei: “Dan hebben jullie me altijd te weinig betaald” en hij vertrok. Tot zijn pensionering op 62 jarige leeftijd is hij bij Chicopee gebleven, met veel plezier en veel respect voor directeur Reudink. Ook zijn broers Henk en Jan werkten bijna hun hele leven bij Chicopee.

Wiel en z’n broers zijn altijd trouwe JVC supporters gebleven. Wat heet? Ze hebben zich voor die vereniging altijd zeer verdienstelijk gemaakt als vrijwilliger. Tot op de dag van vandaag werken Gerrit en Bart nog vele uren, soms dagen lang, in dienst van de club. Ook Wiel steekt nog wel eens een handje toe. Bart is net 60 geworden en kan dus nog even mee. Zo eensgezind men over JVC denkt en oordeelt, zo divers zijn de meningen op hoger voetbalniveau. Er vinden op verjaardagen heftige discussies plaats, de één is PSV-er, de ander Feijenoordfan, en weer een ander Ajax-minded. Ook AZ komt intussen voor in de familiegesprekken.

Zusje Cor is getrouwd met “Mister

Olympia” uit Boxmeer, Nol Philips. Dat maakt de bijeenkomsten met de ‘kouwe kant’ nog eens extra interessant. Maar broer Toon Jochems, die in Boxmeer woont, komt toch altijd naar de wedstrijden van JVC. De familie is trouw !

Toen zijn vrienden Frans Martens, van Café Wimke Martens, en Ties ’s Gravenmade naar Australië emigreerden vroegen ze Wiel om mee te gaan. Wiel vond dat hij dat z’n moeder niet kon aandoen. Die zou het besterven van verdriet.

Bij Royal leerde hij indertijd, 28 jaar oud, de vrouw van z’n leven kennen, nadat enkele ‘probeersels’ mislukt waren. Jet Hendriks uit Boxmeer was nog maar 18, maar het klikte en het klikt nog steeds.

Het gaan ‘vrijen’ naar Boxmeer was e en gewoonte geworden bij de kinderen Jochems. Op een bepaald moment gingen ze met vijven s’ Zaterdagsavonds met de trein naar Boxmeer, en ook allemaal nog naar dezelfde straat, de Graafsestraat, vlak bij het voetbalveld van Olympia. Het leek wel een besmettelijke ziekte !

In ‘56 zijn Jet en Wiel getrouwd. Na een jaar ‘inwonen’ bij de schoonfamilie in Boxmeer, verhuisden ze naar de Rembrandtstraat in Cuijk Noord en daar wonen ze nog. Daar zijn ook hun twee dochters geboren. Beide meisjes hebben twee kinderen en wonen met hun man of partner in Cuijk. Het familieplezier met elkaar is het grote geluk van Jet en Wiel. Wiel heeft zijn hele leven gezongen. Vroeger al bij het koor in de Martinuskerk onder leiding van Geer Hendriks en daarna nog bij Zang Veredelt, een van de oudste koren van Cuijk. Bij het laatste koor had men altijd een zeer geanimeerde en goed besprenkelde (om d e kelen te herstellen !) nazit bij Toon de Vocht, café de Posthoorn.

Al meer dan twaalf jaar zingt hij nu met veel plezier zijn toontje mee in het koor Cantorij van de Jozefparochie. Hij betreurt het erg dat er geen jongeren bij komen, want de spoeling wordt wel dun !

Zijn gezondheid is niet altijd even perfect geweest. In 1949 is Wiel al aan z’n hart geopereerd. Die operatie werd in die tijd nog maar nauwelijks gedaan, zeker niet in Nederland, en hij ko n uiteindelijk kiezen tussen Houston in Amerika, voor Engeland of voor Genève. Wiel besloot tot het laatste en daar in Zwitserland is de operatie goed gelukt. Jaren later heeft hij in Nederland dezelfde operatie nog een keer ondergaan.

Veel erger nog vond hij later een operatie aan zijn goede oog. Hij had per slot niets te verliezen ! Hij gruwde bij de gedachte dat hij blind zou kunnen

worden. Maar ook die operatie, uitgevoerd door de professor zelf, is goed gelukt.

Ongeveer een half jaar geleden stond Wiel op het randje van de dood. Op weg naar een pot biljarten in het Fort kreeg hij op de Zandkampen een hartstilstand. Dank zij het door een hond geslagen alarm in het huis waar tegenover het gebeurde, was goede hulp snel ter plekke en hij heeft het gelukkig gered. Vanaf dat moment draagt hij een ‘ingebouwde’ hartbewaker.

Jammer genoeg is ook Jet al heel wat jaren ernstig aan het sukkelen met haar gezondheid. Maar Jet zowel als Wiel hebben een opgewekt karakter, veel steun van de kinderen en een uitgebreide familie die altijd klaar staat als het nodig is. Zij slaan zich er aardig door heen. Wij van onze kant wensen hen veel sterkte en moed !

Wiel Jochems, een man van de oude stempel, letterlijk en figuurlijk, zoals er gelukkig nog meer in Cuijk rondlopen. Z'n hele leven goed opgepast en flink gewerkt, altijd klaar gestaan voor een ander en zichzelf daarbij nooit op de borst geklopt. Het is de moeite waard om zo'n leven eens een beetje aan het papier toe te vertrouwen en dat is de opzet van deze rubriek. Wiel, we hadden weer een gast die heel wat te vertellen had en dat is dan prachtig !

We wensen jullie nog veel voorspoed en een aantal gelukkige jaren toe.

Deze pdf-versie is gemaakt door Peter Broekmans.